

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات درمانی تهران

پردیس بین الملل - دانشکده داروسازی

پایان نامه

جهت اخذ درجه دکتری عمومی داروسازی

عنوان

**بررسی پیمایشی میزان رضایت مندی پزشکان از
اجرای مداخله های "ممیزی، باز خورد" و "پمفلت
آموزشی" جهت تجویز منطقی دارو در شهر تهران و
مشهد**

اساتید راهنما:

دکتر آرش رشیدیان

دکتر عباس کبریایی زاده

استاد مشاور:

دکتر فاطمه سلیمانی

نگارش

فاطمه شهریاری

ماه/سال

آذر / ۹۳

چکیده

مقدمه و هدف: در راستای تجویز و مصرف منطقی دارو و اصلاح رفتار نسخه نویسی پزشکان اقدامات مختلفی در دنیا و هم در ایران صورت گرفته که از جمله آنها می توان به استفاده از ممیزی - بازخورد و پمفلت آموزشی اشاره کرد، همچنین مطالعه های کارآزمایی زیادی در کشور های توسعه یافته، و با هدف ارزیابی اثر بخشی این دو مداخله انجام گرفته و نتایج حاکی از اثر بخشی کم تا متوسط آنها بوده است. ولی مطالعات کمی، دیدگاه پزشکان را در رابطه با این مداخلات سنجیده لذا هدف از این مطالعه بررسی میزان رضایتمندی پزشکان از اجرای ممیزی- بازخورد و پمفلت آموزشی بود.

روش اجرا: این پژوهش از نوع توصیفی تحلیلی می باشد که به صورت مقطعی در نیمه دوم سال ۹۲ و نیمه اول سال ۹۳ در شهر تهران و مشهد انجام شد. نمونه گیری به صورت غیر احتمالی آسان از ۲۰۰ پزشک عمومی، متخصصان کودکان و عفونی شاغل در تهران و مشهد، با حضور در مطب های پزشکان، همایش های باز آموزی و مراجعه به سازمان نظام پزشکی، بود. ابزار مورد استفاده برای گرد آوری داده ها پرسشنامه بود که با بررسی متون گسترده و برگزاری جلسات مشورتی با اساتید راهنما و جلسات کارشناسی طراحی سوالات پرسشنامه در سه بخش، شامل مشخصات دموگرافیک، رضایتمندی و اثر بخشی بازخورد و همچنین رضایت مندی و اثر بخشی پمفلت، توسط پژوهشگر انجام شد. داده ها با استفاده از نرم افزار spss vr 21 آنالیز شد.

یافته ها: در این مطالعه در کل ۱۸۱ فرم پرسشنامه تکمیل شد. ۵۵,۲ درصد از افراد مورد مطالعه مرد بودند. ۱۵۱ پزشک عمومی و ۳۰ پزشک متخصص در این مطالعه شرکت کردند که میانگین سابقه کار آنها $10,16 \pm 9,73$ بود. نتایج نشان داد که ۹۸,۸٪ از کسانی که گزارش برای آن ها ارسال شده است، و همین طور ۱۰۰٪ از کسانی که دریافت کننده پمفلت

بودند آن را مطالعه کرده اند. همچنین ۸۴٪ و ۸۶٪ از پزشکان به ترتیب موافق اثر بخشی بازخورد و پمفلت هستند . همچنین یافته ها حاکی از آن بود که پزشکان عمومی به طور معنا دار بیشتر از پزشکان متخصص گزارش بازخورد را مطالعه می کنند.

بحث و نتیجه گیری: از دیدگاه پزشکان برای افزایش اثر بخشی بازخورد باید اصلاحاتی در فرم بازخورد و در رفع سایر موانع تجویز منطقی دارو از جمله درخواست مردم از پزشک، و همچنین نظارت صحیح بر عملکرد داروخانه ها و ممانعت از تحویل دارو بدون نسخه صورت گیرد.

کلمات کلیدی: تجویز منطقی دارو، ممیزی بازخورد، پمفلت ، دیدگاه پزشکان، مشهد،

تهران

Abstract

Many countries including Iran have used “audit and feedback (A&F)” and “Printed Educational Materials (PEM)” interventions to improve physicians’ drug prescribing behavior. In addition, several trials have shown low to moderate effects of the two interventions. Nevertheless, few studies have assessed physicians’ satisfactions with A&F or PEM interventions. This is a cross-sectional survey which was carried out in Tehran and Mashad, Iran in 2014. 181 general physicians, pediatricians and infectious disease specialists working in outpatient practices completed the questionnaire covering demographic characteristics, satisfaction with the A&F and PEM, and the perceived effectiveness of the interventions in improving physicians behaviour. Almost all physicians who reported receiving A&F reports or PEM, indicated reading them. In addition, 84 percent of the physicians believed feedback reports and PEM were effective and 86 percent were satisfied with them. Findings also showed that general physicians study A&F reports more carefully or frequently than the specialists. Physicians believed that revising the feedback report’s format and content could increase its effectiveness.

Keywords: rational drug prescribing, audit and feedback, printed educational material, physicians’ belief, Tehran, Mashhad.